

Icare

jeugdgezondheidszorg

in 2020

Samen
met ouders

Samen
vroeg erbij

Samen
in de keten

Samen
in de teams

Icare JGZ in 2020

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

2020: (g)een jaar als alle anderen

We hadden in 2020 **18.790** kinderen in zorg
In **13** gemeenten

Drenthe

- Aa en Hunze
- Coevorden
- Meppel
- Tynaarlo

Flevoland

- Dronten
- Lelystad
- Zeewolde

Veluwe

- Elburg
- Ermelo
- Harderwijk
- Nunspeet
- Oldebroek
- Putten

Op **29** consultatiebureau locaties
en **3** AZC's

178

medewerkers

103

vrijwilligers

Gemiddeld kregen wij van ouders in 2020 het cijfer **8,1** voor onze dienstverlening.

Onze missie in beeld

In 2020 was Icare JGZ een van de koplopers in een film van het NCJ over het Landelijk Professioneel Kader. Sanne Hamer, verpleegkundig specialist, vertelt daarin heel mooi 'ons verhaal'.

'Ons verhaal'

Wat zeggen ouders?

"Ik ben blij met de open communicatie, alle vragen kunnen gesteld worden."

"Samen bepalen we wat het beste voelt om weer af te spreken en ik houd het ritme van de vaccinaties aan."

"Zeer tevreden met alles, beter kan het niet, bedankt voor alle informatie en advies."

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Het jaar 2020

Ook dit jaar was voor Icare Jeugdgezondheidszorg de vraag van ouders leidend. In deze onzekere en stressvolle periode, is door teams extra nadruk gelegd op het in beeld houden van de meest kwetsbare gezinnen. Door in de basis die zorg te bieden waarom gevraagd wordt, is er ruimte om kwetsbare gezinnen extra te ondersteunen.

Joann Hinrichs
Directeur Icare JGZ

(g)een jaar als alle anderen

Om ouders optimaal te faciliteren om regie te nemen, zijn ferme stappen gezet om het komend jaar in het hele werkgebied digitale inzage in het dossier mogelijk te maken. Het wetenschappelijk onderzoek naar het digitale dossier in relatie tot regie van ouders leidde in 2020 tot publicaties en nieuwe inzichten.

In de gedrevenheid om maatwerk te leveren is de samenwerking met ketenpartners in de volle breedte geïntensiveerd. Zo is met meerdere zorgaanbieders en gemeenten gekeken hoe vroegsignalering goed ingebed én opgevolgd kan worden door vroeginterventie. Met deze en vele andere stappen proberen we om het preventieve maximaal te benutten.

Ook is dit jaar de zoektocht voortgezet naar een goede aansluiting tussen wat de omgeving in de toekomst van ons gaat vragen en ons aanbod. Zo is samen met opleidingsinstituten gekeken hoe samenwerking een prominentere rol kan krijgen in de opleiding van de toekomstige professionals. Ook is de taakverdeling tussen jeugdarts, jeugdverpleegkundige en verpleegkundig specialist doorontwikkeld.

Kortom: het is gelukt om in 2020 ouders en hun kinderen de zorg te bieden waar zij behoefte aan hadden, om onze innovatieve ontwikkelingen voort te zetten en de samenwerking met ketenpartners en gemeenten te intensiveren. Daar zijn we erg trots op.

Aan de voorkant was het een jaar als alle anderen. Om dit te bereiken is er achter de schermen heel veel inspanning geleverd, door de zorgprofessionals, de ondersteuning, de adviseurs en de leiding. Restricties vroegen om flexibiliteit, tegenslagen om veerkracht en onzekerheid om rust bewaren. Vaak diende het werk plotseling gecombineerd te worden met onderwijs- en opvangtaken thuis. Of collega's vielen uit wegens testbeleid, ziekte of omdat zij elders werden ingezet om Corona te bestrijden. Ieder zette zijn of haar schouders als vanzelfsprekend er onder.

Dat het een jaar is geworden als alle anderen maakt het heel bijzonder.

Joann Hinrichs
Directeur Icare JGZ

Onze missie in beeld

met ouders

vroeg erbij

in de keten

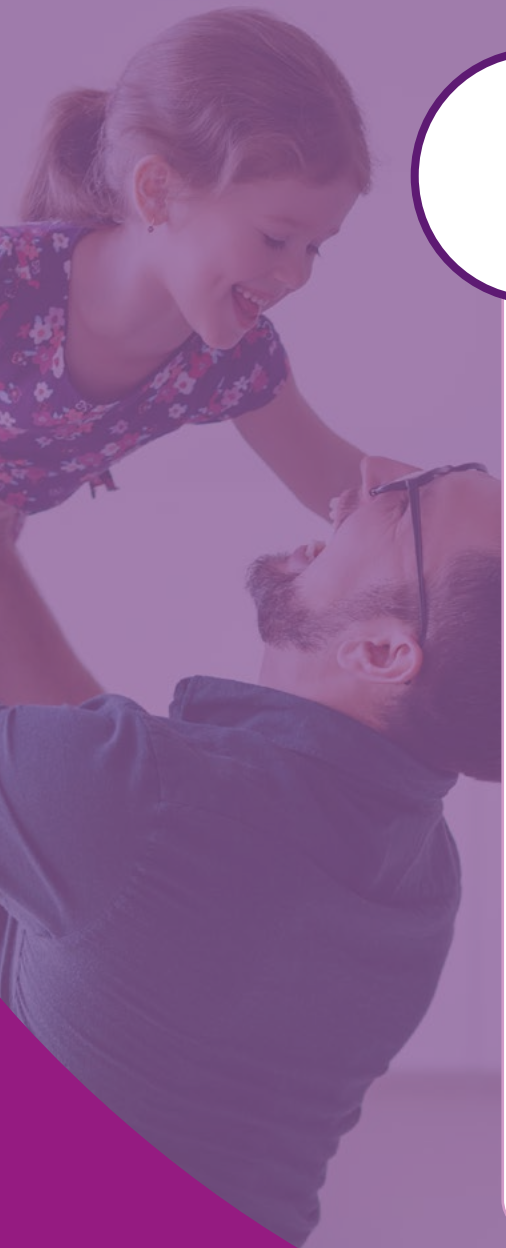
in de teams

In 2020 stelden we onze strategische koers 2020-2024 vast.

In deze praatplaat is onze koers duidelijk verbeeld.

Samen met ouders

Ieder kind, iedere ouder en iedere situatie is weer anders. Onze zorg stemmen we altijd af op vragen en wensen van ouders. De ouder kiest wanneer, hoe en waar zij van onze diensten gebruik wil maken. Zij kennen hun kind het beste, en zijn over het algemeen prima in staat om eigen keuzes te maken als het gaat om opvoeden en opgroeien. Het geeft vertrouwen om zelf in de ouderrol te kunnen groeien. Maar bij vragen of twijfels kan het fijn zijn om een deskundige mee te laten kijken en denken bij de gezondheid, welzijn en opvoeding van het kind. Daar waar nodig denkt de JGZ mee, signaleert, verbindt, vult aan, begeleidt en neemt haar verantwoordelijkheid waar dit nodig is.

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Video Home Training

Moeders informeren moeders

Jeugdossier Noord Veluwe

Facebook-spreekuur

Video Home Training

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Met nieuwe ogen kijken naar je kind

Jeugdverpleegkundigen Joke en Annemiek volgden samen met jeugd en gezinswerker Anniek de intensieve training voor Kortdurende Video Home Training (K-VHT), een nuttige exercitie vinden ze zelf. "Bij het eerste filmpje dat ik inleverde dacht ik: 'hier is niet zoveel te zien'. Maar dan ga je goed kijken en dan komt er zoveel uit! Eigenlijk leer je om heel bewust te kijken. Dan zie je dingen die anders niet op zouden vallen. Dat kan heel erg confronterend zijn, maar het is ook wel een feestje".

Video Home Training is inzetbaar bij zowel heel jonge baby's als bij grotere kinderen. Het helpt ouders met andere ogen naar hun kind te kijken. Bij onzekerheid over de opvoeding is het inzichtgevend: "Dan zien ze wat ze allemaal al goed doen en dat helpt om grond onder de voeten te krijgen".

"Dan zien ze wat ze allemaal al goed doen en dat helpt om grond onder de voeten te krijgen"

Lees verder >>

Anniek, Annemiek en Joke tijdens de uitreiking van het diploma VHT

Video Home Training

"Eigenlijk vinden we dat elke collega zelf de camera zou moeten kunnen pakken. Omdat dit voor ouders zoveel bijdraagt aan het ontdekken van eigen kracht in de opvoeding. Dat is echt goud waard!"

Dit filmpje met Videohometrainer Christien Munnik laat prachtig zien hoe door VHT jonge ouders gesterkt worden in de interactie met hun kind.

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

"Het is echt mooi hoe ouders zelf dingen gaan zien. Je kijkt in de analyse steeds korte momentjes terug van een filmpje. Soms maar een paar seconden. Wat zie je? Zien ze niets, dan kijken we nog een keer. Je merkt dat ouders meer gericht gaan kijken. Soms help je hen op weg door te vertellen wat jij ziet. Het is een soort ontdekkingstocht naar 'wat zegt mijn kind eigenlijk', zowel verbaal als non-verbaal. Zoals bij de peuter die schreeuwend in de box zat, maar als hij eruit gehaald werd en moeder hem wilde troosten nog steeds niet tevreden was. Bij het terugkijken zag moeder het opeens: 'he, kijk dan, hij wil gewoon meespelen met de anderen!' Ik hoefde helemaal niets te zeggen, ze zag het zelf. Doordat ze hem door andermans ogen ging zien, als het ware."

Het was waardevol om de training te volgen met collega's van zowel jeugdgezondheidszorg als jeugdhulp. "Dat helpt voor het CJG-gevoel". Ze doen samen intervisie en hebben een leerlunch gehouden voor alle CJG-collega's. "Nu kunnen collega's ons vragen om als trainer naar een gezin te gaan. Maar eigenlijk vinden we dat elke collega zelf de camera zou moeten kunnen pakken. Omdat dit voor ouders zoveel bijdraagt aan het ontdekken van eigen kracht in de opvoeding. Dat is echt goud waard!"

MIM

Maria van der Snee
Coördinator MIM

"Ook toen er nog geen sprake was van het programma 'Kansrijke Start' werkten onze vrijwilligers al aan het vergroten van een kansrijke start in gezinnen. Eigenlijk is MIM daar al jaren mee bezig."

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Opvoedkracht versterken als moeders onder elkaar

Maria van der Snee is coördinator voor MIM (Moeders Informeren Moeders*) in de gemeenten Harderwijk, Ermelo, Oldebroek en Elburg. Met enthousiasme vertelt ze daarover: "Ook toen er nog geen sprake was van het programma 'Kansrijke Start' werkten onze vrijwilligers al aan het vergroten van een kansrijke start in gezinnen. Eigenlijk is MIM daar al jaren mee bezig." MIM is er voor alle moeders met een kind in de leeftijd van 0-4 jaar, maar richt zich vooral op moeders die een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Vanuit onzekerheid, het missen van een netwerk of onbekendheid met het (Nederlandse) zorglandschap voor ouder en kind.

Lees verder >>

MIM

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

“Het is een soort steen in de vijver, waarmee we handen en voeten geven aan het adagio ‘it takes a village to raise a child!’”

De MIM-vrijwilliger die hen bezoekt is geen professional, maar een ervaren ‘collega-moeder’. Iemand die begrijpt dat het ouderschap mooi is maar soms ook lastig kan zijn, en die graag een tijdje steun wil bieden. Door ervaringen te delen, te luisteren, mee te denken en tips te geven. “Over opvoeden, partnerschap, zorgen, onzekerheden, wat er maar voorbij komt. Samen een gezellige kop koffie doen, naar de speeltuin, het Mama Café bezoeken; bibliotheek of zwembad, net wat je samen afspreekt en waar de behoefte ligt.”

Aanmeldingen voor MIM komen van moeders zelf, via het CJG /consultatiebureau, verloskundigen en soms via de website. Intussen ook steeds vaker door ‘gehoord hebben van’. Het doel van MIM is dat moeders meer zelfvertrouwen ontwikkelen en nog meer kunnen genieten van hun kindje. “Eigenlijk is het veel meer dan dat: door de informele steun van moeders aan elkaar groeien sociale netwerken en groeit de opvoedkracht in de samenleving.” De MIM-moeders van voorheen zijn nog regelmatig actief betrokken bij gezinnen om hen heen, en sommige moeders die zelf via MIM ondersteuning hebben gehad geven zichzelf weer op om hetzelfde voor andere moeders te doen. “Het is een soort steen in de vijver, waarmee we handen en voeten geven aan het adagio ‘it takes a village to raise a child!’”

**MIM staat als ‘goed onderbouwde’ interventie in de [database van het NJI](#).*

“Het past me veel beter, ik vind het leuker. Je werkt meer samen met ouders. Ik bepaal met ouders wat ik opschrijf.”

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Transparant samenwerken met ouders

Sinds september 2019 werkt Icare JGZ samen met GGD NOG en Stichting Jeugd Noord Veluwe in een gezamenlijk dossier, Jeugdossier Noord-Veluwe. Deze samenwerking tussen JGZ 0-4, JGZ 4-18 en jeugdhulp, waarbij ouders en jongeren volledig dossierinzage hebben, is uniek in Nederland. Jorieke van de Berg en Annemieke Goudkuil werken in Ermelo en hebben inmiddels bijna anderhalf jaar ervaring met het Jeugdossier. Ze vinden dat het dossier de zorg meer laagdrempelig maakt. Ouders weten via het klantportaal de weg echt te vinden: ze stellen vragen, maken afspraken en lezen terug wat tijdens een consult besproken is.

De openheid en transparantie levert ouders iets op, onder andere meer betrokkenheid. De JGZ-collega's merken dat ouders daadwerkelijk in het dossier kijken, doordat er vragen en opmerkingen komen over wat in het dossier is gezet. Ouders halen er bijvoorbeeld foutjes uit: 'Je hebt opgeschreven dat ik gemengde voeding geef, maar ik geef alleen borstvoeding, kan je dat aanpassen?'

[Lees verder >>](#)

Het Jeugdossier loopt met je mee

Jeugdossier Noord Veluwe

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

“Ik maak me zorgen over mijn kind en ik heb met jou altijd goede gesprekken gehad. Dus ik dacht: ik maak eerst een afspraak bij jou.”

Ook voor professionals levert het Jeugdossier iets op, vindt Annemieke: “Het past me veel beter, ik vind het leuker. Je werkt meer samen met ouders. Ik bepaal met ouders wat ik opschrijf.” Feitelijke dossiervoering is belangrijk. Dit was in het begin voor sommige collega’s erg lastig. “Je was niet gewend te schrijven alsof de ouder meelas. Soms zijn ouders het niet eens met wat je opschrijft, dan ga je in gesprek. Uitleggen dat je dossierplicht hebt en moet vastleggen wat noodzakelijk is voor goede zorg. Maar je kunt het erover hebben hoe je het opschrijft. Daar kom je uit, ook in lastige situaties. Er is eigenlijk niets wat ik als JGZ-professional niet kwijt kan in het dossier omdat het te moeilijk is.”

Het Jeugdossier biedt ouders meer dan voorheen de gelegenheid om aan het roer te staan. Dat bleek meteen in het begin, toen Annemieke een ouder op het spreekuur kreeg die met haar kind wegens verhuizing niet meer in zorg was in Ermelo: “Ik maak me zorgen over mijn kind en ik heb met jou altijd goede gesprekken gehad. Dus ik dacht: ik maak eerst een afspraak bij jou.” Dat is waar het dossier voor bedoeld is: ondersteuning aan zorg die past bij ouders.

Facebook- spreekuur

**Lyzanne
Hoegen Dijkhof**
jeugdverpleegkundige

“We willen laten zien dat wij er ook in deze tijd gewoon zijn voor de ouders!”

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

‘Moeders in Lelystad’

In januari 2021 telde de besloten Facebookgroep ‘Moeders in Lelystad’ 830 leden. Elke eerste woensdagavond van de maand is er een Facebookspreekuur. Jeugdverpleegkundige Lyzanne Hoegen Dijkhof merkt dat het voorziet in een behoefte: “Tijdens het spreekuur kunnen de moeders hun vragen stellen aan de jeugdverpleegkundigen en pedagogen van ons team. Lastige opvoedsituaties, je kind die niet wil eten, spelen met je kind, van alles komt voorbij. Elke maand wordt er weer goed gebruik van gemaakt en moeders zijn enthousiast over deze mogelijkheid. Ook als ze zelf geen vragen hebben zie je dat de moeders meelesen met de vragen die door de anderen gesteld worden”.

De groep heeft daarnaast een verbindende functie. Mensen die nieuw in Lelystad zijn komen vinden via deze groep nieuwe contacten en hulp bij bijvoorbeeld het zoeken naar een geschikte peuterspeelzaal of school in hun wijk. “Moeders in de groep wisselen hun ervaringen uit als het gaat om bijvoorbeeld opvang, zwemles, kinderkappers enz. en geven elkaar tips en adviezen als er vragen zijn over voeding of slapen. Vaak zijn de reacties van de andere moeders samen al zo mooi compleet dat een antwoord vanuit ons als JGZ niet eens meer nodig is. Zelf hebben we het afgelopen jaar ook regelmatig berichtjes op de Facebookgroep geplaatst met opvoedtips in deze coronatijd. We willen laten zien dat wij er ook in deze tijd gewoon zijn voor de ouders!”

Samen vroeg erbij

Preventie is onze basis. Preventie versterkt het oplossend vermogen van ouders en helpt voorkomen dat intensievere hulp nodig is. Icare JGZ doet dit door te verbinden met ketenpartners in zorg voor jeugd, en met hen samen te normaliseren, ouders te ondersteunen in hun eigen regie, vroegtijdig problemen te signaleren en daarop adequaat te interveniëren. Ieder kind verdient de best mogelijke start van zijn of haar leven en een optimale kans op een goede toekomst. Vanuit de landelijke coalitie Kansrijke Start wordt in meerdere gemeenten in ons werkgebied gestart een lokale invulling hieraan te geven. Met als motto: voor ieder kind de beste start tijdens de eerste 1000 dagen.

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Een kansrijke start
in Aa en Hunze

Starten
met VVE

Centering
Ouderschap

Een kansrijke start in Aa en Hunze

Jannie Bijkerk
jeugdverpleegkundige

“Het verbinden van dezelfde projecten bij de verschillende professies zorgt voor meer resultaat en energie!”

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Jannie Bijkerk: “Vanuit mijn eerdere functie als obstetrieverpleegkundige in het Scheemda ziekenhuis was ik al aangesloten bij het Verloskundige Samenwerkings Verband. Van daaruit waren wij betrokken bij het begin van Goede Start, later Kansrijke start genoemd. Inmiddels ben ik vanuit mijn huidige functie als jeugdverpleegkundige aangesloten bij de lokale coalitie.”

Lokale coalities zijn ontstaan vanuit Kansrijke Start, de samenstelling kan per gemeente verschillen. Maar het doel is altijd hetzelfde: zorgen voor een gezamenlijke aanpak rondom de eerste 1000 dagen van kinderen, met speciale aandacht voor gezinnen in kwetsbare situaties.

Jannie vindt de samenwerking erg waardevol. “Doordat je elkaar vaak ziet en spreekt zijn de lijnen kort. Door samen te werken kun je zo veel meer bereiken dan dat ieder individueel aan dezelfde onderwerpen werkt. Het verbinden van dezelfde projecten bij de verschillende professies zorgt voor meer resultaat en energie! Soms mag het wat mij betreft nog wel wat sneller gaan. Maar we hebben veel gewerkt aan het leren kennen van elkaar en hierbij het vertrouwen opgebouwd bij en in elkaar. Hiermee is een stevige fundering gelegd voor de verdere samenwerking”.

Lees verder >>

Een kansrijke start in Aa en Hunze

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

“Samenwerkingen en verbindingen intensiveren, waardoor de zorg optimaliseert. Zo zijn we als JGZ nog beter in staat om preventief zorg te verlenen.”

Er zijn al hele mooie zorgroutes ontstaan. De sociale kaart is in beeld gebracht, en de mogelijke interventies die direct in te zetten zijn. Dit levert duidelijke routes op en inzicht in ketenpartners. Het versterkt de samenwerking en het allerbelangrijkst: de juiste zorg voor de ouder en het kind.

“Vanuit de coalitie zijn de projecten ‘Nu Niet Zwanger’ en ‘Centering Ouderschap’ opgepakt. Prenatale huisbezoeken komen eraan. Ook daar kijken we vanuit de lokale coalitie wat er voor nodig is om dit op te pakken. Kansrijk samenwerken staat steeds op de agenda, in Aa en Hunze gaat dit om vroegsignalering van alle partners op laaggeletterdheid, overgewicht en roken. Samen met de lokale coalitie kijken we hoe we dit binnen de gemeente kunnen waarborgen.”

Voor volgend jaar liggen er genoeg plannen. “We gaan verder met de uitrol van de onderwerpen die er al liggen. We zetten daarbij vooral in op trainingen en het opzetten van multidisciplinaire overleggen.”

Om als jeugdverpleegkundige overstijgend te kijken en werken levert veel op. “Samenwerkingen en verbindingen intensiveren, waardoor de zorg optimaliseert. Zo zijn we als JGZ nog beter in staat om preventief zorg te verlenen.”

Starten met VVE

Hennie van der Linde
jeugdverpleegkundige

“Afgelopen jaren zagen we al een toename van het aantal kinderen dat in aanmerking komt voor een VVE indicatie.”

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

In de gemeente Tynaarlo is in 2020 de werkwijze rond VVE (Voor en Vroegschoolse Educatie) volgens de landelijke richtlijnen ingevoerd. Een nieuwe situatie voor de gemeente, peuterspeelzalen en jeugdgezondheidszorg. Het JGZ team had voor de overgang naar het nieuwe beleid al veel inzichtelijk gemaakt en jeugdverpleegkundige Hennie van der Linde als vast aanspreekpersoon gekozen om beter zicht te krijgen op het aantal aanvragen.

Hennie: “Afgelopen jaren zagen we al een toename van het aantal kinderen dat in aanmerking komt voor een VVE indicatie. Toen de gemeente aangaf dat we van start konden, hebben we opnieuw gekeken welke kinderen in aanmerking kwamen en of ze ook werkelijk gestart waren. Hier bleek een behoorlijk hiaat te zijn dus we waren erg blij dat we ondersteuning kregen van Inge Jongsmā, Home-Start coördinator. Zij heeft veel stappen gezet om het proces te stroomlijnen door afspraken te maken met de opvang”.

Lees verder >>

Starten met VVE

Inge Jongsma
Home-Start coördinator

“Het verbinden van dezelfde projecten bij de verschillende professies zorgt voor meer resultaat en energie!”

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Inge: “De samenwerking met de jeugdverpleegkundigen verliep heel goed, het samen optrekken met een gezamenlijk doel werkte heel prettig en heeft een goede basis gelegd voor een vervolg. De opvolging van de verwijzing kreeg na de zomer gelijk veel aandacht. Ik ben langs geweest bij de kinderen die een VVE indicatie gekregen hebben maar nog niet geplaatst waren. Hierbij werd heel goed zichtbaar dat de aanmeldprocedure ingewikkeld is voor ouders. De taalbarrière en de digitale procedure bemoeilijkte dit, een mooi punt om nader te onderzoeken en bespreken.”

Het aantal gesubsidieerde VVE plaatsen binnen de gemeente was al snel bereikt. “Binnen het team is gesproken over het belang om vooral te blijven indiceren en dit zichtbaar te maken. Samen met Hennie heb ik korte lijntjes met de beleidsadviseur van de gemeente. Na deze start spreken we met elkaar over de vervolgspraken zodat we dit proces goed kunnen borgen en blijven volgen.

Wat ik als Home-Start coördinator en ook in mijn rol als ondersteuner bij deze implementatie steeds weer merk: het echte contact met ouders is zo belangrijk. Daar is vertrouwen voor nodig. Je komt soms ingewikkelde vraagstukken tegen tijdens een huisbezoek. Om dan samen met de ouder op zoek te gaan naar antwoorden op de vragen, met creativiteit en alles voor de zorg voor het kind en de ouders, dat vind ik juist mooi!”

Centering Ouderschap

Geeske Boer
jeugdverpleegkundige

“Dat is onder andere het doel van Centering Ouderschap: ouders met elkaar in contact brengen.”

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

“Sinds maart 2020 hebben we allemaal te maken met maatregelen omtrent Covid-19. Dit geldt ook voor de Centering Ouderschap bijeenkomsten. In Harderwijk draaiden toen 10 Centering Ouderschap groepen, de flow zat er juist zo goed in en toen kwam corona.. Doordat de bijeenkomsten fysiek afgelast werden, moest er gezocht worden naar andere oplossingen. In het begin van de crisis namen we met de desbetreffende ouders telefonisch contact op of er werd een afspraak gemaakt op het consultatiebureau. Sommige groepen hebben een app groep met elkaar, dus houden op die manier contact. Dat is onder andere het doel van Centering Ouderschap: ouders met elkaar in contact brengen.

Uiteindelijk hebben we een aantal bijeenkomsten met behulp van Microsoft Teams door kunnen laten gaan. Daardoor konden we de vragen die leefden bij ouders met elkaar bespreken. Wanneer de kinderen toch een vaccinatie nodig hadden, werd daar een losse afspraak voor gemaakt.

Lees verder >>

Centering Ouderschap

“De ouders zijn enthousiast over Centering Ouderschap en je merkt nu ook dat steeds meer ouders het via hun netwerk horen. Dat is goed nieuws!”

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Nu, inmiddels een jaar later, leven we nog steeds met beperkingen. Een aantal groepen is gestart in de oude vorm, maar ook veel groepen in de nieuwe vorm. Dit betekent op locatie voor vaccinatie en lichamelijk onderzoek en dan digitaal in de groep. Inmiddels zijn er 17 groepen gestart en zijn de laatste drie groepen een combi van een jeugd-gezinswerker en een jeugdverpleegkundige. Dit voor een onderzoek dat in Harderwijk wordt gedaan. De ouders zijn enthousiast over Centering Ouderschap en je merkt nu ook dat steeds meer ouders het via hun netwerk horen. Dat is goed nieuws!”

Groepsgewijze jeugdgezondheidszorg

Het eerste jaar met een baby is mooi en zwaar tegelijk. Ouders vinden het in deze periode vaak fijn om ervaringen te delen met andere ouders die net een kind hebben. Bij Centering Ouderschap komen ouders met baby's die in dezelfde periode geboren zijn bij elkaar. Samen met de jeugdarts of jeugdverpleegkundige praten ze over de ontwikkeling van hun baby en hoe het in hun gezin gaat.

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Samen in de keten

Vanuit de wens om maatwerk te leveren werken wij lokaal en regionaal nauw samen met ketenpartners. Het versterken van de prenatale keten was in 2020 een belangrijk onderwerp. Het landelijke actieprogramma Kansrijke Start droeg hier ook aan bij. In veel gemeenten is ingezet op versterken van de lokale coalitie, zijn initiatieven opgezet en zijn webinars georganiseerd waarbij veel lokale samenwerkingspartners aanwezig waren. Daarnaast wordt de interprofessionele samenwerking binnen onderwijs, jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg daarbij steeds belangrijker. Over de grenzen van de eigen professie kijken en effectieve samenwerking tussen alle partijen helpt om nog beter tegemoet te komen aan de behoeften en vragen van ouders en kinderen.

Interprofessioneel
samenwerken

Pedagoog in
een JGZ team

Een Kansrijke
Start in Meppel

Inter- professioneel samenwerken

Weynie Spijkerboer
jeugdverpleegkundige

"In de master leer ik vooral om de ander niet te veroordelen, maar in zijn waarde te laten."

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Zelf stevig staan om beter te kunnen kijken naar de ander

JGZ-professionals zijn gewend om samen te werken met andere disciplines omdat we deel uitmaken van een groter geheel van 'zorg voor jeugd'. Sinds de transitie jeugd, invoering Jeugdwet en invoering Landelijk Professioneel Kader vindt er verandering plaats. Hoe geef je antwoord op maatschappelijke ontwikkelingen? Hoe vertaal je de transformatie jeugd in jouw dagelijkse praktijk? Hoe verschuif je als JGZ van het (vooral) medische perspectief meer naar normaliseren en demedicaliseren? Hoe doe je dat samen met je ketenpartners? Weynie Spijkerboer is jeugdverpleegkundige en werkt ook als jeugd- en gezinswerker. Met een been in beide velden begon ze aan de master interprofessioneel samenwerken bij de VIAA.

Lees verder >>

Inter- professioneel samenwerken

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Ze ervaart dat interprofessioneel samenwerken een appel doet op haar identiteit als professional: hoe kijk je naar zorg, naar ouders, naar kinderen en naar jouw eigen rol.

Dan merk je dat je op barrières in samenwerking stuit omdat je verschilt als ketenpartners. Voor ons is het normaal om zorgoverleg over een kindje te plannen met de ouders erbij. Dat is voor ketenpartners niet altijd vanzelfsprekend. Maar in gesprek gaand en uitproberend wordt de waarde zichtbaar van het gesprek 'met' ouders in plaats van 'over' hen. Een moeder die alles niet kan overzien en veel hulp krijgt van haar moeder mag oma meebrengen. Want oma is deel van de kring rondom dat kind.

Een ziekenhuis-collega was bezorgd over een moeder die zij telefonisch niet kon bereiken. Ze bleek van een anoniem nummer te bellen en wij wisten dat moeder dan niet op zou nemen. Zowel in het gesprek met ketenpartners als met ouders is het steeds zoeken en in verbinding blijven. "In de master leer ik vooral om de ander niet te veroordelen, maar in zijn waarde te laten. Vanuit het bewustzijn van mijn eigen rol en identiteit kan ik naar de ander kijken en in gesprek gaan. We zitten als werkveld nog middenin een grote transformatie, een interprofessionele aanpak draagt bij aan die transformatie. Ik vind het leuk om te pionieren en ik denk dat we als JGZ hierin het verschil kunnen maken."

Pedagoog in een JGZ team

“Ook zijn korte lijntjes met de betrokkenen en samenwerkingspartners belangrijk, zodat ieders verwachtingen helder zijn.”

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

“De JGZ heeft een grotere rol dan ik dacht”

Tijdens een kernteamoverleg (KTO) in de gemeente Coevorden ontstond het eerste contact tussen jeugdverpleegkundige Liselot Stuiver en Marloes Lohues, die daar vanuit haar werk als Maatschappelijk Werker bij Veilig Thuis aanwezig was. Het JGZ team in Coevorden was zoekende in de verschillende pedagogische vragen. Hoe pak je dat nu aan? Met de pedagogische achtergrond van Marloes, de mogelijkheden binnen Icare JGZ om hiermee te experimenteren en de zoektocht vanuit het team hoe om te gaan met regie en pedagogische vraagstukken was 1 en 1 ineens 2.

Marloes: “Vanaf oktober 2020 ben ik voor 4 uur per week in het team gestart en ben ik overkoepelend met de werkzaamheden mee gaan kijken.” Marloes heeft veel inzicht gekregen in wat Icare JGZ is en doet: “Het is anders dan ik vooraf verwacht had. Icare JGZ heeft een veel grotere rol dan ik dacht: de regiefunctie én we kunnen doorverwijzen.”

Lees verder >>

Pedagoog in een JGZ team

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

“Onze regiefunctie mogen we inderdaad nog wel wat beter neerzetten” vertelt Liselot “we konden dit als team nog niet goed uitleggen. Marloes heeft onderzocht wat een regiefunctie inhoudt en wat de kaders zijn. Ze heeft een document geschreven om hier binnen Icare JGZ en naar ketenpartners meer uniformiteit in te ontwikkelen. Ook zijn korte lijntjes met de betrokkenen en samenwerkingspartners belangrijk, zodat ieders verwachtingen helder zijn. Het document is begin 2021 besproken met de gemeente Coevorden.”

Marloes heeft bijgedragen aan het volgen en opvolgen van de gesprekken over lastige casussen. “Haar helicopterview heeft echt geholpen om hier als team een volgende stap in te zetten. Door mee te denken over vervolgstappen die een jeugdverpleegkundige in een casus kan zetten en wat daarbij aandachtspunten zijn. Bij vechtscheidingen bijvoorbeeld is het belangrijk om ouders mee te nemen in de registratie in het dossier.” Marloes: “Ik heb gemerkt dat de jeugdverpleegkundigen veel in zich hebben; je legt iets 1 keer uit, dit pakken ze op, nemen het mee en passen het toe in andere casussen, echt heel mooi!”

Een Kansrijke start

Renate van Logchem
jeugdverpleegkundige

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Een Kansrijke start in Meppel

In de gemeente Meppel werkt Icare JGZ met de verloskundige praktijk en de gemeente samen in een projectgroep 'Kansrijke Start Meppel'. Jeugdverpleegkundigen Renate van Logchem en Rolanda Oldengarm zijn nauw betrokken. "Onze bedoeling is om Kansrijke Start Meppel een vaste en zichtbare positie te geven binnen het Sociaal Domein Meppel. De best mogelijke start en een optimale kans op een goede toekomst voor zoveel mogelijk kinderen, dat is waar we naar streven" aldus Renate. "Vanuit de projectgroep werken we nauw samen met professionals uit de kraamzorg, kinderopvang, bibliotheek, logopedie, kinderfysiotherapie, praktijkondersteuners jeugd, Vroeg Erbij-partners, leefstijlcoaches, orthopedagoog, diëtisten en lactatiekundigen".

Lees verder >>

+ thema's werkgroepen

Een Kansrijke start

Rolanda Oldengarm
jeugdverpleegkundige

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

In verschillende werkgroepen werken we samen aan verschillende thema's zoals:

- Het opzetten van een breed inloopspreekuur op het CB voor ouders van kinderen tussen de 0 en 4 jaar met een hulpvraag over de ontwikkeling van hun kind gericht op motoriek, eten/drinken en/of taal- en spraakontwikkeling. Verschillende disciplines nemen zitting om de uiteenlopende, specifieke vragen te beantwoorden.
- Het ontwikkelen van een digitale zorgkaart met informatie over organisaties, praktijken en zorgverleners binnen de gemeentegrenzen of voor een specifieke doelgroep of probleem.
- Het opzetten van een carrousel met workshopsronden voor zwangeren over verschillende onderwerpen rond zwanger zijn en de geboorte van een baby. De workshops gaan over: borstvoeding, omgaan met pijn tijdens de bevalling, hechting met je baby, financiën en ouderschap.
- Versterken van de samenwerking met de huisartsen en het ziekenhuis.
- Het laagdrempelig bespreken van gezinsplanning met ouders in kwetsbare situaties en deze eventueel toeleiden voor anticonceptie naar de verloskundige. Inmiddels is een verloskundige geschoold en bevoegd tot het voorschrijven en plaatsen van anticonceptiva.

Rolanda: "Ook in 2020 hebben we een succesvolle bijeenkomst georganiseerd voor alle betrokken partijen bij de eerste 1000 dagen van een kind. Door de Coronamaatregelen een online webinar, waaraan ruim 60 deelnemers aansloten. Het centrale deel had een 'talkshow' karakter waarbij verschillende organisaties hun ervaringen deelden over praktijkverhalen. Aansluitend waren er inhoudelijke workshops. Dat de bijeenkomst geslaagd was bleek uit de antwoorden op de mentimetervraag: welk woord/onderwerp neem je vanuit deze bijeenkomst mee terug naar je eigen organisatie?"

Samen in de teams

Samenwerken in crisistijd

Onze JGZ teams stonden in 2020 zeker voor een enorme uitdaging! Hoe zorg je er als team voor dat je de dienstverlening zo goed als mogelijk laat doorlopen, binnen de beperkende maatregelen die er zijn vanwege het coronavirus? Alle onzekerheden die daarbij komen kijken, meer vanuit huis werken en wellicht de opvang van kinderen, collega's die niet kunnen werken vanwege ziekteklachten of testbeleid.

We zijn er trots op hoe wij er desondanks in geslaagd zijn onze dienstverlening aan ouders en kinderen zo normaal als mogelijk door te laten gaan. In aangepaste vorm soms, telefonisch waar mogelijk, fysiek waar noodzakelijk en in afstemming met de wensen en vraag van ouders. Dit is als heel positief ervaren, door ouders en medewerkers en daar zijn we met elkaar trots op. Dat we binnen de teams inzetten op zelfstandigheid en eigenaarschap heeft hier zeker aan bijgedragen.

[Lees verder >>](#)

[Zelforganiserende teams
en Persoonlijke- en teamontwikkeling](#)

[JGZ professional
in JGZ teams](#)

[Hoe is dat, werken
in coronatijd?](#)

[Verbinding: online
workshopdag](#)

Samen in de teams

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Nieuwe vormen van zorg, innovaties

Door de crisis zijn andere vormen van klantcontact meer ingezet: telefonische consulten en beeldbellen. Ook de inzet van digitale communicatie zoals online vergaderen is vanzelfsprekender geworden. Medewerkers willen hiermee graag verder gaan en hun vaardigheden hierin vergroten. Hierbij is ondersteuning wenselijk, qua digitale mogelijkheden maar ook qua gespreksvoering met ouders. Een online of telefonisch contact met ouders vraagt andere gespreksvoering van onze medewerkers dan een fysiek contactmoment. Met deze onderwerpen gaan we de komende tijd aan de slag.

Samen in de teams

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Zelforganiserende teams

Icare JGZ werkt met zelforganiserende teams omdat wij er vanuit gaan dat zelfstandigheid en eigenaarschap en het inzetten van talenten bijdragen aan gemotiveerde medewerkers, optimale klanttevredenheid en een effectieve bedrijfscultuur.

Teams zijn verantwoordelijk en hebben alle ruimte (autonomie) om te bepalen hoe zij de beste zorg aan ouders kunnen geven in samenspraak met ouders. Teams doen dit binnen de begroting en binnen de geldende kaders. Teams bepalen zelf welke ondersteuning zij nodig hebben en willen inzetten.

Persoonlijke- en teamontwikkeling >>

Samen in de teams

Chantèl Kerkdijk
rayonmanager

*'Wanneer medewerkers en
teams optimaal floreren is dit
ten gunste van de klant'*

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Persoonlijke- en teamontwikkeling

Chantèl Kerkdijk, rayonmanager: 'We streven naar een organisatiecultuur waarin medewerkers hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen en inzetten. We weten dat dit bijdraagt aan werkplezier en aan de kwaliteit van de uitvoering van de opdracht die we als Icare JGZ hebben. Daarnaast draagt het bij aan de nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen waar we voor staan vanuit de beweging richting de toekomst. We faciliteren medewerkers hierbij waar dit nodig en gewenst is. Om hier verder vorm en inhoud aan te geven zijn in 2020 de voorbereidingen gedaan voor het project 'Inzet talentontwikkeling Icare JGZ'. In 2021 start dit project waarbij we gaan werken met een individueel ontwikkelassessment in combinatie met teamsessies. Deze combinatie draagt naast persoonlijke ontwikkeling bij aan teamontwikkeling. Het project zorgt er voor dat we gaan werken vanuit de natuurlijke talenten van medewerkers en teams.'

Samen in de teams

Judith
jeugdverpleegkundige en pedagoog

'We leren als collega's van elkaar, waardoor we de kwaliteit van de zorg verbeteren.'

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

JGZ professional in JGZ teams

Twee jaar geleden koos team Lelystad bewust voor een nieuwe collega die naast jeugdverpleegkundige ook pedagoog is. Deze dubbel functie sluit mooi aan bij de ontwikkelingen binnen Icare JGZ, waarbij we ons richten op de vragen die we als JGZ nu en in de toekomst te beantwoorden hebben en welke professionals (competenties) daar bij passen. We zien een verschuiving in de vragen die ouders hebben, die steeds vaker over ouderschap en opvoeden gaan. Judith heeft hierin een pioniersrol vervuld en die rol past haar precies.

"Het was een unieke kans om dit met elkaar handen en voeten te geven en vanuit de organisatie kregen we hier alle ruimte voor. Inmiddels hebben we als team onze weg hierin gevonden en is er eind 2019 zelfs een pedagoog aangenomen, terwijl er een jeugdverpleegkundige weg ging. Dit geeft aan hoe waardevol de expertise vanuit de pedagoog binnen het team is.

Lees verder >>

Samen in de teams

'We leren als collega's van elkaar, waardoor we de kwaliteit van de zorg verbeteren.'

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Voor de ouders is het waardevol door het feit dat we met elkaar een bredere expertise in huis hebben, zodat ouders en kinderen sneller een completer antwoord krijgen op hun opvoedvragen. Ik denk dat de pedagoog vanuit de opleiding vooral heeft meegekregen om naar het gezin als één systeem te kijken en kennis in huis heeft om de juiste vragen te stellen. We leren als collega's van elkaar, waardoor we de kwaliteit van de zorg verbeteren.

We zijn de laatste tijd als team continu bezig om alle verschillende competenties die we binnen ons team hebben, in samenhang te kunnen inzetten. Dat was best een zoektocht! Sinds kort zijn we gestart met intercollegiale overleggen waarin we casussen en vraagstukken bespreken, met als doel na afloop van dit gesprek weer verder te kunnen. Op deze manier bevorder je elkaars en je eigen deskundigheid; je neemt namelijk de tijd om stil te staan bij de vraag (of vragen) en je reflecteert op je eigen handelen.

De combinatie van beide rollen helpt mij om vraagstukken te normaliseren waar dat kan en om door te verwijzen naar andere ketenpartners en/of jeugdhulp indien nodig. Ik vind de combinatie van beide rollen persoonlijk een fijne combinatie maar ik weet ook niet anders, zo ben ik nu eenmaal opgeleid."

Samen in de teams

'We leren als collega's van elkaar, waardoor we de kwaliteit van de zorg verbeteren.'

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Hoe is dat, werken in coronatijd?

Alita van Keulen
lactatiekundige

"We horen ook positieve ervaringen van ouders. Moeders besluiten, om juist nu, langer borstvoeding te geven."

[Lees meer >>](#)

Johanneke Lamslag
jeugdverpleegkundige

"In maart 2020 ben ik gestart als jeugdverpleegkundige in Zeewolde. Midden in de coronatijd. Het was daardoor voor mij wel rustiger en ik kon me meer verdiepen in de achtergronden en de werkwijze van de JGZ."

[Lees meer >>](#)

Petra Walter
jeugdverpleegkundige

"De kinderen en gezinnen waar zorgen zijn houden we actief in de gaten. We kennen de mogelijkheden van de noodkinderopvang hier en kunnen daarna verwijzen."

[Lees meer >>](#)

Anne-Roos Dekker
stagiaire hbo-v,
nu jeugdverpleegkundige

[Lees meer >>](#)

Samen in de teams

Alita van Keulen
lactatiekundige

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Hoe is dat, werken in coronatijd?

“We horen ook positieve ervaringen van ouders. Moeders besluiten, om juist nu, langer borstvoeding te geven. Men is zich bewust van de voordelen en de bescherming van o.a. antistoffen tegen virussen door het geven van borstvoeding. Dit is ook wat de WHO adviseert, doorgaan met het geven van moedermelk tijdens deze coronacrisis. Moeders geven aan dat thuis zijn nu en thuis werken mee speelt om nog niet te stoppen met het geven van borstvoeding. Een ander aspect wat ik ook hoor is dat ouders vertellen dat, ondanks dat er geen kraambezoek mag komen, het ook wel fijn is om samen thuis als gezin te zijn. De ouders en de eventuele broer(s) en/of zus(sen) hebben alle tijd en rust om, samen met het nieuwe kindje, aan de nieuwe situatie te wennen. Dat stukje omdenken proberen we juist in deze tijd ook te benoemen.”

Johanneke Lamslag
jeugdverpleegkundige

[Lees meer >>](#)

Petra Walter
jeugdverpleegkundige

[Lees meer >>](#)

Anne-Roos Dekker
stagiaire
hbo-verpleegkundige

[Lees meer >>](#)

Samen in de teams

Johanneke Lamslag
jeugdverpleegkundige

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Hoe is dat, werken in coronatijd?

“In maart 2020 ben ik gestart als jeugdverpleegkundige in Zeewolde. Midden in de coronatijd. Het was daardoor voor mij wel rustiger en ik kon me meer verdiepen in de achtergronden en de werkwijze van de JGZ. Wel duurde het langer voordat ik de ketenpartners leerde kennen, want even langs gaan om kennis te maken is er niet bij. Vaak werken de ketenorganisaties ook vanuit huis. Dat is jammer. Het is minder vanzelfsprekend om elkaar even te bellen als je elkaar nog niet kent. Hierdoor verloopt de ketensamenwerking wat trager voor mij. De interne scholingen gingen via Teams, dat werkte prima. Wel besef ik dat ik nog steeds niet weet hoe het is om in de ‘normale situatie’ te werken. Inmiddels doen we veel contactmomenten weer fysiek. We vragen aan ouders wat ze willen, maar merken dat veel ouders graag even willen langskomen bij ons.”

Alita van Keulen
lactatiekundige

[Lees meer >>](#)

Petra Walter
jeugdverpleegkundige

[Lees meer >>](#)

Anne-Roos Dekker
stagiaire
hbo-verpleegkundige

[Lees meer >>](#)

Samen in de teams

Petra Walter
jeugdverpleegkundige

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Hoe is dat, werken in coronatijd?

“De kinderen en gezinnen waar zorgen zijn houden we actief in de gaten. We kennen de mogelijkheden van de noodkinderopvang hier en kunnen daarna verwijzen. Als collega’s kunnen we flexibel omgaan met de uren, rekening houdend met onze thuissituaties. We hebben een team app die we veel gebruiken nu, ook voor het onderlinge contact. En verder proberen we via allerlei manieren te blijven communiceren met de ouders, bijvoorbeeld in de Facebookgroep.”

Alita van Keulen
lactatiekundige

[Lees meer >>](#)

Johanneke Lamslag
jeugdverpleegkundige

[Lees meer >>](#)

Anne-Roos Dekker
stagiaire
hbo-verpleegkundige

[Lees meer >>](#)

Samen in de teams

Anne-Roos Dekker
stagiaire hbo-v,
nu jeugdverpleegkundige

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Stagelopen in coronatijd

Anne-Roos Dekker: "In februari 2020 begon mijn afstudeerstage voor de opleiding tot hbo-verpleegkundige bij Icare JGZ in Lelystad. Waar een afstudeerstage al de nodige uitdagingen met zich meebrengt, kwam er in maart een extra uitdaging bij: corona. Door de begrijpelijke beslissing om stagiaires niet op de werkvloer mee te laten draaien, werd het ineens onzeker of ik wel in juni af zou kunnen studeren.

Op dat moment kwamen we in een zoektocht terecht om te kijken hoe we de stage zo goed mogelijk konden afronden. Best lastig natuurlijk, er was weinig bekend over het coronavirus en het verloop hiervan. Samen met medestagiaires, stagebegeleiders en stagedocenten hebben we regelmatig overleg gehad over de nieuwe invulling van de stage.

[Lees verder >>](#)

Alita van Keulen
lactatiekundige

[Lees meer >>](#)

Johanneke Lamslag
jeugdverpleegkundige

[Lees meer >>](#)

Petra Walter
jeugdverpleegkundige

[Lees meer >>](#)

Samen in de teams

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Wat ik hierbij erg fijn vond is dat er gekeken werd naar wat er wel mogelijk was en dat er altijd ruimte was om met elkaar het gesprek aan te gaan en te bespreken hoe het ging. Hierdoor hebben mijn medestagiaires en ik tijdens deze periode een onderzoek kunnen afronden naar de T-shaped professional van de jeugdverpleegkundige.

Vanaf mei mocht ik weer meewerken in de praktijk en hebben we samen een plan gemaakt zodat ik alsnog eind juni kon afstuderen. Daarbij heb ik veel steun gehad. Ik heb het als erg prettig ervaren dat iedereen meedacht en hielp waar kon ondanks de eigen drukke agenda's. Samen hebben we dit tot een succes gemaakt.

Ik mag met trots zeggen dat ik in juli mijn diploma heb mogen ondertekenen en in augustus mocht starten als jeugdverpleegkundige binnen team Lelystad. Iets wat zonder de betrokkenheid van medewerkers van Icare JGZ niet mogelijk zou zijn geweest. Ik kan wel zeggen dat ik mij hier direct welkom heb gevoeld en helemaal op mijn plek zit binnen de organisatie. "

'Ik kan wel zeggen dat ik mij hier direct welkom heb gevoeld en helemaal op mijn plek zit binnen de organisatie.'

Alita van Keulen
lactatiekundige

[Lees meer >>](#)

Johanneke Lamslag
jeugdverpleegkundige

[Lees meer >>](#)

Petra Walter
jeugdverpleegkundige

[Lees meer >>](#)

Samen in de teams

met ouders

vroeg erbij

in de keten

in de teams

Verbinding

Online workshopdag

Verbinding houden was in 2020 belangrijker dan ooit. Daar waar het door coronamaatregelen niet mogelijk was elkaar op te zoeken hebben we online contact gehouden. Onze jaarlijkse workshop dag voor alle JGZ medewerkers werd dan ook een online variant. In verschillende workshoprondes kwamen onderwerpen aan bod zoals: mediawijsheid en opvoeding, informatieveiligheid en privacy, actuele ontwikkelingen rondom voeding en de JGZ professional van de toekomst.

Een hele organisatie maar het werd een geslaagde dag, waarin we ervaringen hebben kunnen delen en nieuwe inspiratie hebben opgedaan.